

OPINIA

națională

Revistă săptămânală de informație, opinie și idei de larg interes național editată de FUNDATIA "ROMANIA DE MAINE"

ÎNTELESURILE ȘI DETURNĂRILE SOCIETĂȚII CIVILE

Prof.dr. Aurelian BONDREA

Înțeleg de mai mult timp drept expresie socială a "capacității indivizilor de a se asocia" (Tocqueville semnalase o asemenea relație), formarea societății civile este definită drept rezultanta unui proces spontan de reunire liberă a cetățenilor într-o multitudine de asociații, organizații sau alte structuri pentru susținerea diverselor obiective și interese, în condițiile unei vieți sociale democratice și într-o relativă autonomie față de stat. Societatea civilă este, în felul său, un stimulent al democrației și un cadru optim de manifestare a opțiunilor umane, individuale și colective, un semn al modernizării

sociale. Din acest punct de vedere, Ralf Dahrendorf atrage atenția că la sfârșitul secolului XX conceptul de societate civilă "a revenit la modă în întreaga lume, așa cum fusese și cu două sute de ani mai înainte. Noțiunea s-a întins dinspre America Latină spre Europa de Est, ceea ce înseamnă că a devenit actuală acolo unde pretențiile totale ale statului au eșuat, iar oamenii caută un nou punct de sprijin." (subl. n.-A.B.).

Lăsând pe seama discuțiilor metodologice, necesare în orice abordare științifică, explicațiile reputatului analist în legătură cu sensul englez (civil society) sau german (Bürgergesellschaft) al

conceptului, este de subliniat actualitatea observației sale că în ultimii ani destui analiști și oameni politici s-au ferit să utilizeze termenul de societate civilă. Citând o răspândită lucrare de sociologie ("Grundbegriffe der Soziologie", a lui Bernard Schäfer, 1986), Dahrendorf este de acord cu opinia că, de fapt, societatea civilă, "ca o ordine socială reprezentată de cetățeni, nu mai există ca urmare a efectelor celor două războaie (iar în Germania și a două inflații), a schimbării structurilor de piață și de producție și a comportamentului de consum" (p.58). Altfel spus, în diferite zone ale lumii, anumite procese distorsionate au dus la deturnarea sensului și rațiunii tradiționale de a ființa și acționa a societății civile.

(Continuare în pag. 6)

STAREA NAȚIUNII ȘI STAREA NOĂSTRĂ DE VEGHE

Agricultura

Interviu cu acad. David DAVIDESCU Pag. 3

LIMBĂ - ARTĂ - ȘTIINȚĂ (VI) DE CE GOȚII ȘI-AU SPUS GEȚI?

Acad. Ion COTEANU

La această întrebare nu s-a dat încă răspuns. În cartea lui, intitulată *Zamolxis* (publicată de Dan Slușcianschi la București în 1985), Alexandru Busuioceanu, fost atașat cultural al României în Spania, unde din 1942 a rămas definitiv, se dau numeroase exemple din vechi istorici și scriitori spanioli care, vorbind despre goți, îi numeau *geți*. Unii puneau pe seama goților bună parte din istoria Daciei.

La începutul secolului al V-lea, Paul Orosius, în calitatea lui de cleric, scrisese o *Historia adversus paganos*, încheiată în anul 420, unde afirma textual: "Getae illi qui et nunc Gothi". Apoi, pînă prin secolul al XV-lea, personalități istorice ilustre ale goților erau trecute (în tradiția spaniolă) pe seama goților.

Între altele, Al. Busuioceanu citează din *Cronica* generală a regelui Alfonso al Sabio, care se făcea că era urmaș al goților, pe *Dicineo*, ca sfetnic înțelept al regelui *Boruista* (=Burebista), și numele lui *Zamolxis*, redat uneori în forma *Zalmoxen*. În istoriografia spaniolă apar și alte nume de geți celebri în istoria antică, (vezi Al. Busuioceanu, *op.cit.*, pag. 186-187).

Fapte asemănătoare se găsesc și în cartea lui Iordanes, *Getica*, scrisă în secolul al VI-lea, foarte probabil undeva în Dobrogea.

Getica lui este în realitate un rezumat al unei istorii a goților alcătuită de Magnus Aurelius Cassiodorus în același secol pe care a cunoscut-o Iordanes și, cum spune el însuși, a rezumat-o.

(Continuare în pag. 6)

PLEDOARIE PENTRU SOCIALIZAREA CORECTĂ

Acad. Ștefan MILCU

Termenul folosit aici nu are un înțeles economico-social, echivalent cu cel de expropriere, ci definește perfecționarea și specializarea membrilor unei societăți. Perspectivă din care problema ca atare este de un interes deosebit. Mai cu seamă în actuala perioadă, de multiple și fundamentale transformări ale structurilor economice și sociale moștenite de la regimul totalitar precedent. Prin urmare, acordăm termenului de socializare umană complexul de operații educative -formative ce particularizează un membru al societății, astfel încât el devine, dintr-o ființă elementar biologică, un factor reprezentativ și constructiv al societății. Această problemă a preocupat numeroși cercetători, mai cu seamă din perspectiva modului cum membrii unei societăți devin reprezentativi prin structura și statutul social dobândit. Proces care se realizează prin educare și prin practica socială. Într-o lucrare recentă, consacrată aspectelor reprezentative ale sociologice,

sunt evidențiate tipurile umane realizate prin procesul de socializare a biologicului uman elementar. Sunt citate astfel cel puțin 6 tipuri, de la omul teoretic, la cel politic și religios. Evident, în procesul complex de formare a tipologiei umane citate intervin doi factori determinanți: tipul social și necesitatea socială care impun specializarea și dominanța unei anumite tipologiei. Analiza istorică a procesului de socializare, care conduce la apariția tipologiei de personalitate, ne arată considerabila varietate de distribuție a frecvenței, în diferite societăți și în aceeași unitate de timp.

Problema adusă aici în discuție evidențiază considerabilul rol, în procesul de socializare, al biologicului uman și consecințele complexe ale acestui proces. Evidențiază, de asemenea, rolul hotărâtor al educației și al contingentelor sociale în dezvoltarea diferențiată a personalității umane.

TUDOR VIANU - UMANISTUL ȘI PROFESORUL

Pag. 4

Vizita în România a președintelui Jacques Chirac PRIETENA NOĂSTRĂ FRANȚA

Valentin LIPATTI

În existența poporului nostru, Franța a fost de-a lungul timpului o prezență benefică majoră în plan politic și cultural. Să ne gândim, bunăoară, la ponderea pe care iluminismul, ideile Revoluției din 1789, ca și mai apoi romantismul francez au deținut-o, din vremea Fanarioților și până în cea a Pașoptiștilor. În secolul trecut, Franța a jucat mai cu seamă un rol hotărâtor în momentele de răscruce ale afirmării poporului român în concertul european, de la Unirea Principatelor la înfăptuirea României Mari în 1918. Dialogul dintre România și Franța, slujit de personalități de excepție ca Nicolae Titulescu și Aristide Briand, a permis în bună măsură Societății Națiunilor să joace un rol important în perioada interbelică pentru consacrarea tratatelor de pace din "sistemul de la Versailles" și combaterea revizionismului și revanșismului puterilor învinse în primul război mondial. Relațiile privilegiate dintre cele două țări au continuat și după 1945, în ciuda

perioadei "războiului rece" dintre Estul și Vestul continentului. Să reamintim în această privință că prima deschidere spre Occident a unei României, care înțelegea să se deosebească în politica sa externă de celelalte țări ale "comunității socialiste", a constituit-o vizita în Franța a primului ministru din acea vreme, Ion Gheorghe Maurer (1964). Mai apoi, de-a lungul anilor, vizite ale președinților Franței în România - Generalul de Gaulle în 1968, Valéry Giscard d'Estaing în 1978 și François Mitterrand în 1991 - au consolidat prietenia, solidaritatea și colaborarea româno-franceză, ca un demers esențial al procesului de pace și stabilitate în Europa.

Vizita pe care președintele Republicii Franceze, Jacques Chirac, a efectuat-o recent la București se înscrie și ea, ca un moment calitativ nou, în acest demers tradițional, de prietenie și colaborare. Demers pe care înaltul oaspete l-a evocat cu căldura unei țări prietene legată prin multiple

fire de-a noastră. Dincolo însă de reconfirmarea mesajului unei astfel de prietenii verificate de timp, mi se pare că prezența șefului statului francez în țara noastră a evidențiat mai multe aspecte de o deosebită importanță.

Mai întâi, aprecierea fără rezerve pe care președintele Chirac a dat-o evoluției transformărilor democratice de la noi și capacității României de azi de a solicita primirea ei neîntârziată în structurile europene și euro-atlantice, în speță N.A.T.O. și Uniunea Europeană. În această privință, Franța și-a reafirmat un sprijin fără rezerve: "Am spus cu tărie la Washington, la Londra și la Bonn că România trebuie să ni se alăture în NATO cât mai devreme". Franța înțelege astfel să joace rolul unui avocat hotărât și eficient al cauzei României pentru primirea ei în Alianța Nord-Atlantică, în "primul val", ca și, ulterior, în Uniunea Europeană.

(Continuare în pag. 6)

Unica poezie a unui mare prozator^x.

MARIN PREDĂ

ÎNTOARCEREA FIULUI RĂTĂCIT

E dimineață, am gura amară și cărcei în tot corpul;
peste geam văd pâinea rotundă și inaccesibilă ca idealul unui adolescent,
Mă întind și mă las fără să vreau în voia mea însumi
și cuget banal că lumea-i inutilă și trăiește fără nici un rost...
Așa cum sunt mă cuprinde nostalgia boabelor de porumb coapte-n tarabă
și a mămăligii cu brânză friptă pe jăratec a oamenilor proști...
Nu-i nimic, că doară ți-ai propus să fii luptător și să cucerești lumea
și ai nădejdea să revină niște timpuri ce nici măcar nu le cunoști,
Acum dă-te jos din pat și caută și muncește fiindcă nu-i rușine.
Ei, ascultă-mă; am fost pe rând: mareșal după caruri mortuare,
am spălat pe jos, am ținut filosofic de coarne roaba
și am măturat măreț și "dégagé" pe trotuare.
Nu mai scrie versuri prozatorule care faci patetic foame;
Punctează de vrei mizeria sau descrie ca un Neron, o vârtoare,
urmărește ca prostul un copil ce duce înghețat un lemn în sanie,
sau fugi ca un foiletonist după inspirație pentru intriga fascicolei viitoare.
- Da, dar în mine se prăbușesc o mie de visuri.
Sunt tot atât de gol și inutil cum am plecat de-acasă
și așa cum sunt m-a cuprins nostalgia boabelor de porumb coapte-n tarabă
și a mămăligii părintești aburinde și calde pe masă.

x) Apărută în august 1946.

VIITORUL SATULUI⁽¹⁾Dr. Nicolae RADU
Dr. Carmen FURTUNĂ

După cum subliniam în prima parte a acestui studiu, conturarea perspectivelor de evoluție ale satului românesc nu poate face abstracție de ceea ce a existat și există la nivelul acestor comunități, de ceea ce au reprezentat și pot reprezenta pentru devenirea noastră social-economică și spirituală.

Un prim aspect care merită atenție se referă la faptul că, imediat după 1989, într-un mare număr de sate din diverse zone ale țării, s-a manifestat un adevărat fenomen de "furie oarbă" împotriva "a tot și toate", care a avut drept consecință distrugerea unor valori create cu mult efort, sacrificii și pe parcursul unor perioade mari de timp.

O ilustrare, cu mare relevanță pentru înțelegerea aspectului menționat, o reprezintă sinteza realizată de un operator de teren în satul Cireșanu, comuna Baba Ana, județul Prahova.¹⁾ Iată cum este prezentat fenomenul amintit, el având, cum subliniam, un caracter mai general:

"După 1989, la satele lucrurile au luat o nouă întorsătură. Tăranii, care fuseseră dintotdeauna **Talpa țării**, dar ajunseseră **slugi fără simbrie** în marile C.A.P.-uri și I.A.S.-uri, devenite un fel de unități de muncă patriotică, femeile și bătrânii rămași în sate, ca urmare a industrializării, și obligați să muncească pentru a putea supraviețui, au simțit că a

sosit clipa eliberării. Dar sentimentul eliberării a îmbrăcat forma cea mai puțin echilibrată și constructivă: furia sistematizată. Furia împotriva mai marelui satului, a celor care furaseră și furau din averea obștii, a celor care-i lipseau de pensia mizeră pe care o meritau cu prisosință, prin falsificarea registrelor ce trebuia să le consemneze eforturile, furia împotriva celor care-i sortiseră

Cercetarea
științifică
laUniversitatea
"Spiru Haret"

unei morți lente a trupului și a sufletului, a celor care-i transformaseră într-o masă de hoți (furau de unde și cum puteau pentru a-și asigura existența), furie contra celor care veneau să le ia păsările din curte pentru a le oferi vreunui șef venit de la centru, furie împotriva celor care-i pânduau și erau în stare să-i condamne la grea închisoare pentru trei ștuleți furați, în timp ce ei furau cu vagoanele, furia împotriva sărăciei și mizeriei în care trăiau, furia împotriva celor care-i făcuseră să se lipsească de

vitele din curte". Această «furie amplificată» a dus la «dorința de a rade de pe suprafața pământului sedii, grajduri, unelte, instalații etc. Au vrut să-și recupereze, pe cât posibil, ceea ce pierduseră cu zeci de ani în urmă, gândind că nu li se va da nimic înapoi de bună voie». Interesantă de remarcat este și constatarea că «tăranii au fost instigați la distrugere, nu în puține cazuri, chiar de cei care-i înrobiseră până atunci, dornici, ca prin pârjol, să se șteargă urmele fărădelegilor».

Situații de acest fel au fost prezente la nivelul multor sate. Dincolo de conturarea unei imagini dure asupra trecutului, apare prezentă ideea pierderii, ratării șansei de a asigura o anume continuitate pe linia conservării a ceea ce fusese pozitiv și merita a fi reținut și dezvoltat. Prin urmare, calea unei evoluții firești, normale a satelor noastre (a unora, desigur) a fost irosită.

Un alt aspect, nu mai puțin important și întâlnit într-un mare număr de așezări rurale, se referă la o altă "șansă" ce este sau poate fi pierdută: asociațiilor agricole. Iată o dovadă relevantă, evidențiată nu de surse opinionale, ci de presă. În cotidianul "Adevărul", Mihai Vișoiu²⁾ realizează o sinteză asupra "agriculturii private" din județul Brăila și șanselor sale de evoluție. La nivelul județului, agricultura privată deține peste 200.000 hectare, în proprietatea a 82.120

COLEGIILE
REVISTEI „OPINIA NAȚIONALĂ“

COLEGIUL PENTRU REFORMĂ
ȘI RELANSAREA
ECONOMIEI NAȚIONALE
- Acad. Anghel Rugină
- Acad. N.N. Constantinescu
- Acad. David Davidescu
- Prof.dr. Constantin Ionete
- Prof.dr.doc. Alexandru Zanfir
- Prof.dr. Gheorghe Zaman
- Prof.dr. Petre Mălcomeț
- Prof.dr. Mihai Dumitrescu

COLEGIUL PENTRU
PROBLEMELE ȘTIINȚEI
ȘI ÎNVĂȚĂMÂNTULUI
- Acad. Ștefan Milcu
- Acad. Radu Voinea
- Acad. Ștefan Pascu
- Acad. Ion Coteanu
- Acad. Cristofor Simionescu
- Acad. Ștefan I. Ștefănescu
- Acad. Marius Peculea
- Prof.dr. Emil Tocaci
- Prof.dr.doc. Grigore Posea
- Prof.dr. Gheorghe Secară
- Prof.dr. Emil Mihuleac

COLEGIUL PENTRU
PROBLEMELE CULTURII
ȘI ARTEI
- Acad. Eugen Simion
- Prof.dr. Alexandru Boboc,
membru corespondent al
Academiei Române
- Radu Beligan
- Grigore Vieru
- Dinu Săraru
- Prof.dr. Ion Dodu Bălan
- Prof.dr. Victor Giuleanu
- Dumitru Radu Popescu

COLEGIUL PENTRU IDEEA
NAȚIONALĂ ȘI SOCIALĂ ÎN
ROMÂNIA
- Prof.dr. Aurelian Bondrea
- Prof.dr. Mitropolit Antonie Plămădeală
- Prof.dr. Ioan Scurtu
- Prof.dr.doc. Titu Georgescu

- Prof.dr. Ștefan Lache
- Adrian Păunescu
- Prof.dr. Ion Rebedeu
- Prof.dr. Ion Mihail Popescu
- Prof.dr. Gheorghe Cazan
- Prof.dr. Ion Tudoseșcu
- Prof.dr. Tiberiu Nicola
- Prof.dr. Virgil Constantinescu
- Prof.dr. Mihai Merfea

COLEGIUL PENTRU DOCTRINE
POLITICE ȘI PROBLEME ALE
RELAȚIILOR INTERNAȚIONALE
- Valentin Lipatti
- Dr. Ion Mitran
- Prof.dr. Mircea Nicolaescu
- Dan Lăzărescu
- Prof.dr. Constantin Mecu
- Prof.dr. Marin Nedelea
- Prof.dr. Constantin Vlad
- Dr. Nicolae Ecobescu

COLEGIUL PENTRU
PROBLEMELE SĂNĂTĂȚII
ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
- Acad. Nicolae Cajal
- Acad. Constantin Bălăceanu-Stolnici
- Prof.dr.doc. Victor Ciobanu
- Prof.dr. Camu Traian Dragomir
- Prof.dr. Andrei Fircă
- Prof.dr. Dorin Sarafoleanu
- Prof.dr. Ioan Pop D. Popa
- Prof.dr. Nicolae Ursea
- Prof.dr. Ștefan Costea
- Prof.dr. Gheorghe Răboacă

COLEGIUL PENTRU PROBLEME
ALE STATULUI DE DREPT,
DEMOCRAȚIEI ȘI JUSTIȚIEI
- Acad. Ion Filipescu
- Acad. Vasile Gionea
- Prof.dr. Gheorghe Uglean
- Prof.dr. Antonie Iorgovan
- Prof.dr. Adam Popescu
- Prof.dr. Nicolae Popa
- Prof.dr. Andrei Popescu
- Prof.dr. Victor Dan Zlătescu

Director:
Prof.dr. AURELIAN BONDREA

beneficiari (deci o medie de 2,4 ha pe proprietar). Cea 72% dintre proprietari sunt din comunele unde au fost puși în posesia terenurilor, restul din alte localități. Un fapt deosebit de important merită subliniat: deși orașenii reprezintă mai puțin de o treime din numărul proprietarilor, dețin aproape jumătate din cele 200.000 de hectare, iar 26.075 dintre proprietari au peste 60 de ani. În condițiile menționate, soluția rațională pentru o exploatare modernă și eficientă a pământului a fost crearea de asociații agricole, dintre care 15 la sută au personalitate juridică. Rezultatele? În ultimii trei ani, mulți dintre asociați, "pentru suprafețele respective n-au primit mai nimic și, în cele mai bune cazuri, li s-au dat 200-300 kg cereale la hectar. Mai mult, dintre ei, deși au dat pământul să fie lucrat, când s-au dus să-și ia drepturile, s-au trezit datori. De aici, miile - nu este nici o exagerare - de reclamații și procese în care sunt incriminați președinții și șefii de asociații care i-au înșelat. Sub pretextul că anii agricoli au fost secetoși și culturile s-au calamitat, noii vătafi și arendași care îi înșală au ajuns să-și construiască case mai mari ca bisericile, și-au cumpărat tractoare și autoturisme etc." Cauzele care au condus la aceste situații sunt cunoscute: lipsa

de profesionalism și spirit managerial al conducătorilor de asociații, prețurile produselor agricole, blocajul financiar și valorile de scumpiri pe care producătorii agricoli trebuie să le suporte. De pildă, referindu-ne la prima dintre cauzele menționate, cum ar putea fi viabile și veritabile semne ale viitorului, aceste asociații, când din cele 583 doar 122 (20,9%) sunt conduse de specialiști, 175 de persoane cu 7-8 clase, 78 au în frunte șoferi, tractoriști, mecanici, 30 contabili, iar cca 100 sunt conduse de electricieni, învățători, profesori, juriști, preoți și chiar ospătari? "Unii dintre aceștia nu pot deosebi grăul de orz, soia de lucernă, mazărea de fasole și n-au ținut în viața lor în mână o sapă".

Cele prezentate vorbesc de la sine. Asociațiile, în forma lor actuală, nu duc spre viitor, ci spre trecut. Un trecut îndepărtat nu numai în sfera producției agricole, ci și al tipului de evoluție sătească.

1) Operator de teren: studenta Elena Monica Teodorescu, anul IV, Colegiul Universitar Pedagogic de Instituturi.

2) Mihai Vișoiu, "Agricultura privată - pe mâna nepricepuților și afaceriștilor?", în "Adevărul", 7 februarie 1997, p.6.

STAREA NAȚIUNII ȘI STAREA NOĂSTRĂ DE VEGHE

Agricultura

- Interviu cu acad. David DAVIDESCU -

● **Exploatarea țărânimii române continuă** ● **Investitorul trebuie mai întâi să investească, nu să vină de-a gata la profit** ● **Îngrășămintele chimice reprezintă un interes strategic național** ● **Salvați stațiunile agricole de cercetare!** ● **Asociațiile profesionale ale producătorilor și agricultura performantă** ● **Importul de semințe este o eroare.**

- Faceți parte dintre specialiștii români care-și întemeiază demersurile științifice pe o strategie concepută riguros și pe un termen lung. Din perspectiva acestei concepții de ansamblu, cum apreciați recente măsurii în domeniul agriculturii? Ce reprezintă ele în tentativa de consacrare a agriculturii ca domeniu economic prioritar pentru România?

- Firește, având atâtea de clarificat și de făcut în România, orice măsură legislativă este binevenită. Cu condiția ca ea să normalizeze lucrurile și să facă dreptate tuturor. Din păcate, însă, dreptatea pentru țărânimii încă se lasă așteptată. Știm cu toții că eforturile de industrializare, susținute între anii 1950-1990, au necesitat fonduri financiare imense, iar sursa primară a acestora au constituit-o, într-o primă etapă, acumulările din agricultură. Pe acest principiu al exploatării muncii țărânimii, ale cărei produse agricole au fost decenii de-a rândul achiziționate la un nivel foarte scăzut, s-au acumulat importante fonduri bănești care au servit la construirea în țară a unui mare număr de obiective industriale. Astfel s-a ajuns, de pildă, ca în perioada 1955-1980 să se ridice zece combinate pentru producerea îngrășămintelor chimice (Năvodari, Slobozia, Valea Călugărească, Turnu Măgurele, Craiova, Arad, Făgăraș-Ucea, Târgu-Mureș, Bacău, Roznov-Piatra Neamț), cu o capacitate totală instalată de 4,5 milioane tone anual substanță activă, din care jumătate era destinată să se folosească în țară și restul să se exporte pentru plata materiilor prime și a gazului metan. Industria îngrășămintelor chimice

s-a dovedit a fi o ramură foarte rentabilă. Prin exporturile făcute, de multe ori și din ceea ce se cuvenea agriculturii românești, s-au obținut beneficii anuale de sute de milioane de dolari. Nu este normal ca asemenea bunuri să aparțină țărânimii, de vreme ce ele au fost obținute prin exploatarea țărânimii române?

- Evident.
- Și atunci, de ce Fondul Proprietății de Stat procedează la privatizarea nefirească, nedreaptă, a acestor combinate? De curând, mass-media ne-a arătat că unul din marile combinate de îngrășămintă chimice, cu o capacitate de 500.000 tone anual de substanță activă, cu o cifră de afaceri de peste 500 miliarde lei anual și un beneficiu de peste 60 miliarde lei, și anume Combinatul de la Tg. Mureș, s-a privatizat. Pachetul de acțiuni de 70 la sută, deținut de F.P.S., a fost achiziționat de un investitor din Turcia.

- Și cum ar fi trebuit să se procedeze?

- Dacă F.P.S. voia să privatizeze Combinatul de îngrășămintă de la Tg. Mureș, atunci el ar fi trebuit să cedeze pachetul de acțiuni țărânimii, adică acelora din banii cărora s-a făcut investiția, nu să-l vândă unui așa-zis "investitor străin". Investitorul trebuie mai întâi să investească, nu să vină direct la o investiție gata făcută și care dă și beneficii. Ce fel de "investitor" este acela care vine, de fapt, direct la beneficii, fără să construiască ceva nou? El nu face decât să preia o investiție rentabilă numai în folosul său. Pentru că fiind deținător al majorității acțiunilor, iar prețurile fiind liberalizate, el va dicta prețul la îngrășămintă, atât pentru consumul intern, cât și la cel

destinat exportului. Cui poate servi o asemenea privatizare? În nici un caz țărânimii române, căreia i se vinde de către F.P.S. unul din principalele mijloace de potențare a producției agricole. Amintim că o tonă de îngrășămintă chimică - substanță activă - aduce un spor de recoltă echivalent cu producția de pe 5 hectare neîngrășate. Deci un milion tone de îngrășămintă chimică poate aduce un spor de recoltă echivalent cu recolta de pe 5 milioane hectare neîngrășate. Când factorii de decizie procedează la vânzarea către străini a combinatelor de îngrășămintă chimice, se gândesc, oare, și la ceea ce se pierde prin asemenea acțiuni de privatizare? Au ei cu adevărat în vedere interesul național?

- Și totuși, ideea atragerii investitorilor străini este apreciată astăzi, la noi, ca factor esențial al reușitei procesului de privatizare. Credeți că este o idee eronată?

- Nu, dar cred că ea trebuie aplicată în limite optime pentru România. Nu cum se procedează acum, prin înlocuirea concesionării terenurilor cu vânzarea terenurilor către investitorii străini. Astfel, de pildă, un grup de parlamentari, vrând probabil să vină în întâmpinarea atragerii investitorilor străini care, chipurile, au rețineri fiindcă nu pot dobândi dreptul de proprietate asupra terenului, au inițiat un proiect de lege prin care să se acorde investitorilor străini dreptul de a deveni proprietari ai terenului pe care amplasează investiția. Propunerea făcută de acești parlamentari dovedește că domniile lor nu cunosc Constituția, modul cum poate fi ea schimbată, și nici faptul că "legile" trebuie să respecte prevederile Constituției. În articolul

41, al.2 al Constituției, se prevede: "Cetățenii străini și apatrizi nu pot dobândi dreptul de proprietate asupra terenurilor". Această prevedere din Constituție nu a fost făcută pentru că poporul român ar avea ceva împotriva străinilor, ci pentru faptul că în acest pământ este încorporată o istorie a neamului românesc și, deci, pământul trebuie să rămână al națiunii române. În schimb, există o cutumă, pe care o găsim și în alte țări și care nu afectează cu nimic buna intenție a investitorilor străini: **concesionarea terenului pe care se amplasează investiția, pe durata acesteia, care poate merge până la 99 de ani.** Iar "concesiunea" poate fi prelungită și după această perioadă, dacă investitorul se arată interesat. Cei ce se avântă în viața politică trebuie să-și știe și exigența, să cunoască mai multă economie națională și mondială, mai multe principii juridice și de drept. Politica înseamnă în primul rând interese economice încadrate în principii juridice.

- Dar tocmai asemenea principii juridice, zise și "reparatorii", sunt invocate în cazul restabilirii dreptului de proprietate asupra pământului. La prima conferință de presă, organizată de noua conducere a Ministerului Agriculturii și Alimentației, secretarul de stat Covaci Adorian, nu s-a sfiit să afirme că **proprietățile agrare de la nivelul anului 1946 vor fi restabilite chiar cu prețul desființării unor stațiuni de cercetare, dacă terenul acestora se cere restituit vechilor proprietari. Ce rost au asemenea "măsuri reparatorii"?**

- Reconsiderarea dreptului de proprietate nu trebuie să însemne și refacerea sistemelor de exploatare a pământului dinaintea anului 1948, cu ignorarea evoluției științei, tehnologiei, a societății în ansamblul ei. Destul că prin Legea nr.18/1991 s-a pulverizat teritoriul agricol al țării, în defavoarea unei agriculturi performante. Recunoașterea dreptului de proprietate se poate face și fără distrugerea exploatațiilor agricole. Dovadă sunt cele câteva zeci de unități, foste C.A.P., care nu s-au supus "lichidării" din 1990-1991, ci s-au reorganizat după un nou statut, cu respectarea dreptului de proprietate, dar în aceeași organizare teritorială avută anterior. Drept exemplu pot fi citate Nădlag, Drăgănești-Vlașca, Smirna (jud. Ialomița) și atâtea altele, care recunosc un drept al "rentei pământului", acordat tuturor proprietarilor, indiferent dacă participă sau nu la activitățile agricole. Într-o economie de piață viabilă, puternică nu înseamnă că se poate liberaliza totul. Statul trebuie să păstreze cheia, rolul lui nu poate fi minimalizat.

- În condițiile acestor perturbări din exploatarea terenului agricol, țara noastră mai poate avea o agricultură performantă?

- Desigur. Cele 3,2 milioane ha de teren agricol, amenajate pentru irigații, pot da anual o producție, în echivalent cereale, de 15-20 milioane tone. Totul este ca agricultura noastră să se orienteze către exploatațile performante. În S.U.A., o exploatare viabilă este de 20 ha, care revin unui singur moștenitor. În Franța este de minimum 15 ha. Pământul este cea mai bună investiție, valoarea lui nu scade niciodată, cu condiția ca el să fie lucrat de cei ce se pricep, de specialiști.

- Stimate domnule academician, și până acum au fost specialiști la conducerea societăților comerciale provenite din fostele I.A.S., dar eficiența lor economică lasă în continuare de dorit. Nu tocmai această tristă

realitate pledează pentru restructurarea lor?

- Da, dar nu sub forma vânzării de teren, ci a concesionării acestuia. Pentru că ineficiența economică a unora dintre aceste societăți are un caracter managerial, deci trecător. Directorii încă n-au informația necesară. Ei produc fără a ști pentru cine produc. Dar sunt și unități unde managerii au dat dovadă de pricepere. CONTIM, bunăoară, merge șnur. La fel „Smirna” din județul Ialomița. Ceea ce lipsește la noi, pentru eficientizarea de ansamblu a exploatațiilor agricole, este, între altele, existența unor **asociații profesionale, pe grupe de interese.** Acestea trebuie să apere interesele țărânimii. Astfel de organizații profesionale, pe grupe de interese, ale producătorilor agricoli, au existat la noi înainte de anul 1945 și există astăzi în toate țările Uniunii Europene. Ele funcționează pe comună sau grupe de comune, constituindu-se apoi într-o organizație județeană, ce se grupează într-o reuniune pe țară, cum ar fi, de exemplu: Asociația producătorilor de cereale, Asociația producătorilor de floarea soarelui, Asociația producătorilor de sfeclă de zahăr, Asociația producătorilor de cartofi, Asociația producătorilor de legume etc.

- Și cum pot asemenea asociații să sprijine țărânimii în realizarea unei agriculturi performante?

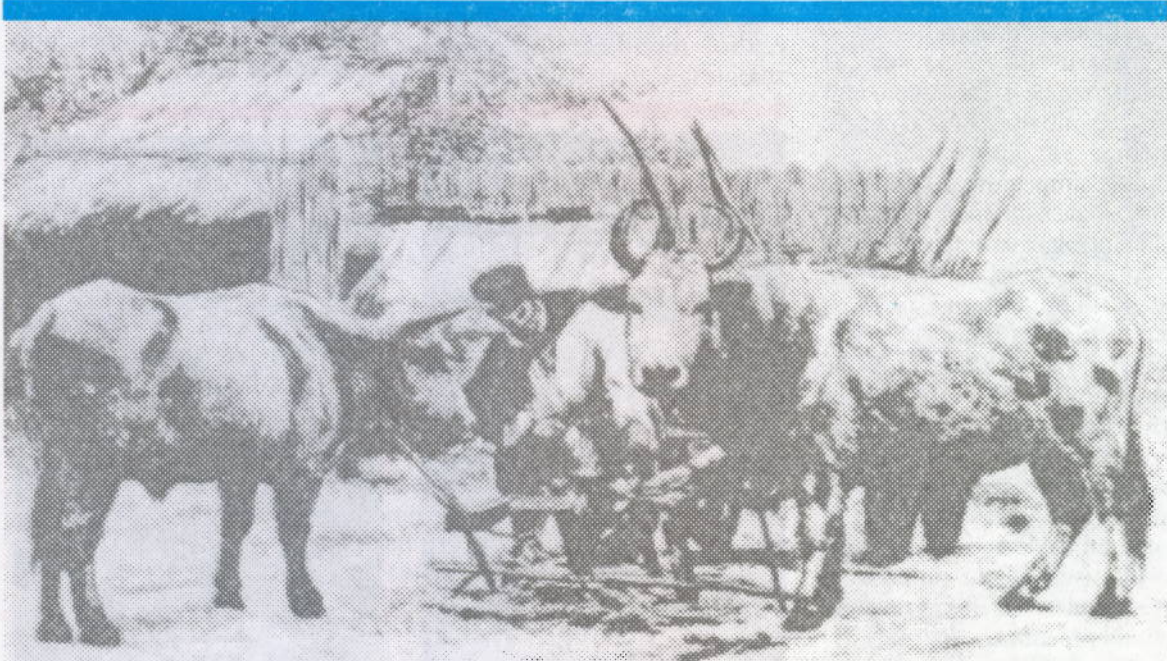
- Prin negocierea prețurilor la valorificarea produselor agricole, negocierea impozitelor și taxelor, aprovizionarea cu produsele industriale necesare procesului de producție agricolă (îngrășămintă, mașini, produse de uz zooveterinar ș.a.), organizarea unor programe de asistență și consultanță, inclusiv prin acțiunile de asigurare a protecției sociale a țărânimii. În felul acesta, agricultorul ajunge să se ocupe cu precădere de tehnologie, nu trebuie să-și piardă timpul cu aprovizionarea de semințe sau de produse industriale, necesare procesului de producție, ori cu valorificarea propriilor produse.

- În ceea ce privește aprovizionarea cu semințe, este adeseori acuzat prețul foarte ridicat al producției interne și, prin revers, se apelează la importuri. Tocmai la asemenea raționamente se recurge când se preconizează restituirea terenurilor la foștii proprietari, chiar de-ar fi să se lichideze astfel stațiunile de cercetare. Cum apreciați această tendință de a apela la importuri agricole, dacă prețul acestora este mai mic?

- Procedul ca atare poate fi utilizat într-un alt sector, nu în cel referitor la fondul genetic al agriculturii. Să nu se uite că agricultura este o știință zonală. Plantele s-au adaptat la condițiile de sol, de lumină, de temperatură ș.a.m.d. De aceea se cer create soiuri și hibridi specifici fiecărei zone. Prin anii '70 au fost aduși în țară soiuri italiene de grâu și, după numai doi ani, n-au mai dat rezultate. De ce? Pentru că nu erau adaptate condițiilor noastre. **De aceea importul de semințe n-are rost.** Numai cele create aici sunt adaptate și pot conduce la obținerea de recolte performante. Prin faptul că sămânța răsare nu înseamnă că planta nu simte că nu se află acasă. Cu cât o agricultură este mai intensivă, cu atât sensibilitatea la boli a plantelor se mărește. De aceea, trebuie să căutăm genele cele mai rezistente spre a le introduce în plantă. De unde și rolul decisiv al stațiunilor locale de cercetare pentru a dobândi o agricultură competitivă. Distrugerea lor ar fi o mare nenorocire. Să sperăm că nu vom avea parte de ea.

- Să sperăm!

Mihai IORDĂNESCU

Theodor AMAN : Înjugatul boilor

Se vor împlini la sfârșitul lunii decembrie o sută de ani de la nașterea unuia din umaniștii români ai secolului nostru, profesor exemplar prin rigoarea și pasiunea dovedite timp de patru decenii la catedra universitară.

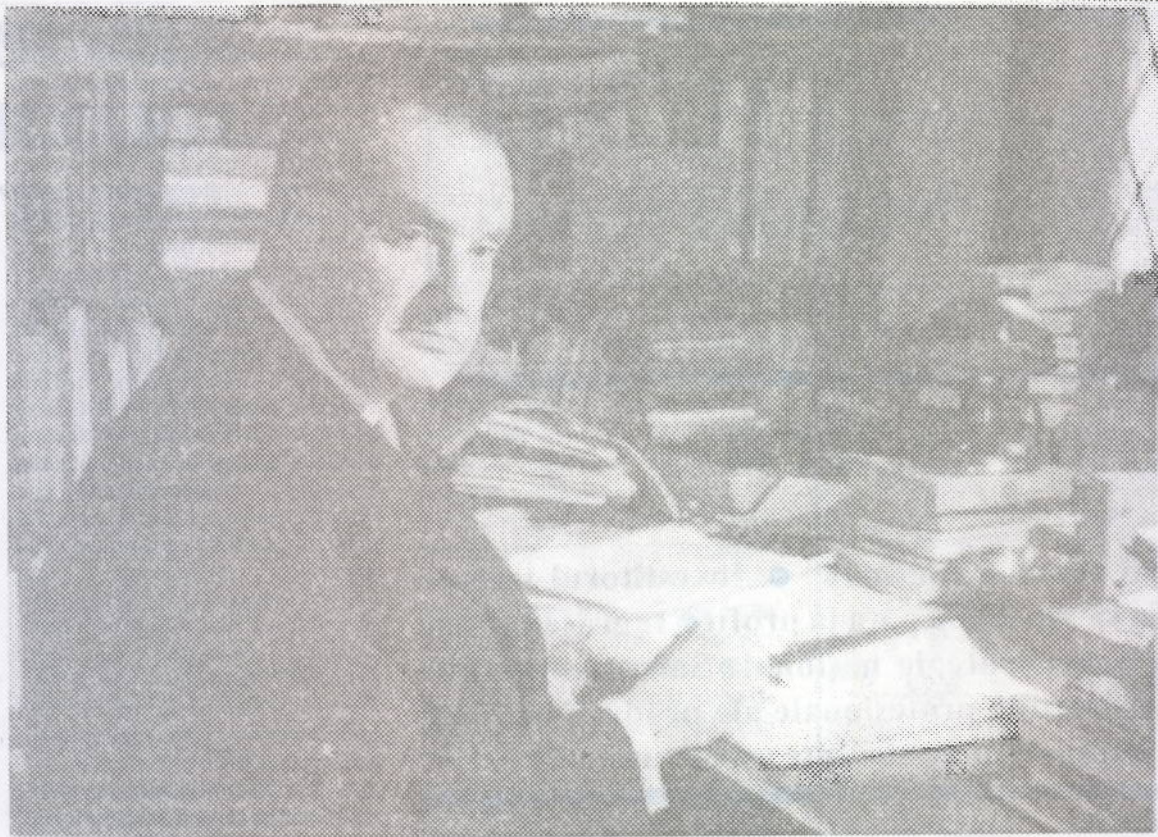
Am avut fericirea să fiu timp de doi ani student al profesorului Tudor Vianu, frecventându-i și după terminarea facultății cursurile, asistând la toate conferințele sale, mergând des acasă sau la Biblioteca Academiei, al cărui director general a fost între 1958-1964, ca redactor în presa vremii.

Prima oră cu Tudor Vianu în toamna anului 1950, când pășisem pe porțile Facultății de filologie din București, a rămas cea mai puternică impresie a vieții mele studentești și un moment neuitat al existenței mele, deși de atunci a trecut aproape o jumătate de veac.

Ne aflăm în amfiteatrul "Odobescu" de la parterul clădirii din strada Edgar Quinet, când la ora cinci după amiaza profesorul Tudor Vianu, cu care urma să studiem Istoria literaturii universale, și-a făcut apariția urmat de asistenții și conferențiarilor săi. Ne-am ridicat în tăcere și am simțit că inima ne bate ca în clipele de mare emoție. Ne întâlneam cu unul din cărturarii de seamă ai țării noastre și nu ne venea să credem că cel ce se așeza la catedră avea să fie, săptămână de săptămână, profesorul nostru.

Cum ne-a apărut Tudor Vianu pe măsură ce-i ascultam lecțiile și îi citeam cărțile? Era, în primul rând, un om și un intelectual care așezase la temelie cercetărilor, a construcțiilor sale, sedimentate în cărți și în lecțiile universitare, ideea perenității valorilor clasice. Dar nu numai a valorilor estetice, ci și a celor morale. **Idealul clasic al omului** se numește unul din studiile sale. Dar acesta ar putea fi titlul întregii sale opere. Pentru că la el totul converge spre căutarea și evidențierea acestor forme de viață, deopotrivă etice și estetice, care să se înscrie în zodia echilibrului, a frumuseții, a armoniei ființei umane și a omenirii.

Tot ceea ce a scris Tudor Vianu, articol, studiu, tratat, carte, ca și fiecare lecție a sa stă sub semnul unei îndelungi cercetări a izvoarelor, a tuturor datelor autorului sau și opereii înfățișate, privită în conexiunile ei istorice, sociale, filosofice, morale, punându-i în același timp în evidență caracteristicile specifice artistice, individuale, particularitățile stilistice care i-au conferit un loc aparte în evoluția artei naționale și universale. Afirmările sale nu aveau nimic spectaculos, nimic extravagant, nimic șocant. Dar nici nu mergeau pe brazele tăiate, nu repeta ceea ce au spus alții. Tot ce spunea el purta pecetea gândului adânc, încărcat de erudiție, a unei îndelungi meditații, a unei formulări clare, lipsită de echivoc. Spiritul său de sinteză făcea ca din observațiile uneori contradictorii ale celor dinaintea lui el să ofere o

Opera lui Tudor Vianu demonstrează că între cultura națională și cea universală există o relație de interdependență fecundă și nicidecum una care să se situeze într-un con de umbră sau să ne creeze un complex de inferioritate.

TUDOR VIANU- UMANISTUL ȘI PROFESORUL

Valeriu RÂPEANU

viziune personală, niciodată strivită de factologie stearpă.

Viziunea istorică și viziunea estetică se îmbinau neconținut în orice pagină scrisă de el. Autorul și opera trăiau în timpul în care au fost create, dar se hrăneau spiritual nu numai din împrejurările imediate ale nașterii lor, ci veneau de departe, uneori foarte de departe. Și toate aceste filoane, uneori nevăzute, alteori nici bănuite, erau puse în lumină de Tudor Vianu cu o rigoare de om de știință și cu o finețe de artist. Pentru că în sufletul său, în metoda sa sălășluiau deopotrivă **savantul** care cerceta și defrișa, omul investigațiilor cât mai adânci cu putință ce nu se opreau doar la hotarul unui singur domeniu, ci oferea o sinteză ce îmbrățișa toate formele cunoașterii și ale artei și **estetul** care căuta să pună în valoare specificitatea opereii de artă, modalitățile ei caracteristice. Din această ultimă perspectivă, care nu o excludea deloc pe cea dintâi, s-au născut două lucrări fundamentale ale culturii românești: **Estetica**, apărută pentru prima dată în anii 1934-1936 și **Arta prozatorilor români**, tipărită în 1940, ambele republicate recent la Editura "Orizonturi". Cea dintâi, cu un Cuvânt înainte de prof.univ. George Gană, ediție îngrijită de Vlad Alexandrescu,

cea de a doua ediție îngrijită cu un bogat și prețios tabel cronologic de Geo Șerban. Ambele sunt lucrări capitale ale gândirii și criticii românești și marchează stadiul maturizării esteticii și stilisticii românești, a autonomiei lor ca ramuri ale filosofiei și filologiei noastre. Pentru un tânăr studios de astăzi, aplecarea asupra lor am putea spune că este obligatorie. Nu pentru că și una și alta fac parte din bibliografia anumitor materii la care ei vor trece unul sau mai multe examene. Ci pentru faptul că universalul cunoștințelor lor se va îmbogăți studiindu-le și, prin ele, vor putea să-și apropie o metodă de investigare și de exprimare.

Pentru că ceea ce îl caracteriza pe Tudor Vianu atât în expresiile scrise, cât și în cele vorbite ale opereii sale era deplină limpezime a gândului. Cărțile sale sunt opere elaborate îndelung, dar claritatea gândului își are echivalența într-o expresie care nu cuprinde nimic abscons, nimic strident, nimic de prisos. Tudor Vianu ne transmite doar un număr de cunoștințe privitoare la **Valoarea estetică, Opera de artă, Structura și creația artistică, Receptarea opereii de artă**, în cazul tratatului de **Estetică** și nici nu ne înfățișează doar procedeele artistice ale unor mari prozatori români precum C. Negruzzi, N. Filimon, I. Creangă, I. Slavici,

I.L.Caragiale, N. Iorga, M. Sadoveanu, Liviu Rebreanu, Hortensia Papadat-Bengescu, Gib.O. Mihăescu, Camil Petrescu și alții. Cele două cărți dau cititorilor tineri posibilitatea să cunoască o metodă de cercetare prin care să-și explice geneza opereii de artă, condiționările ei exterioare și cele datorate artistului, specificitatea ei, modalitățile prin care un gând sau o stare de spirit devin un mesaj ce ne emoționează și ne însuflețește.

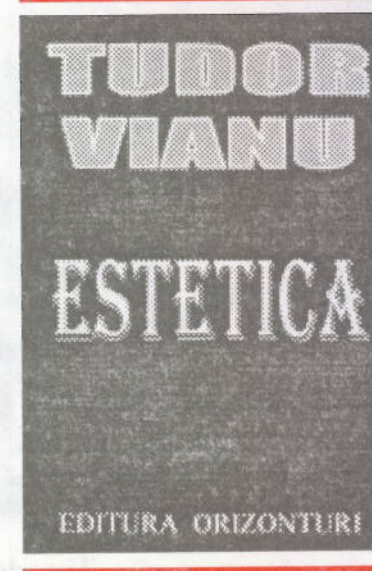
Opera lui Tudor Vianu reprezintă, în același timp, o sinteză între universal și național. Debutând în publicațiile conduse de "poetul blestemat" Alexandru Macedonski, înainte de primul război mondial, făcându-și studiile la Universitatea bucureș-

teană cu profesori precum N. Iorga, Vasile Pârvan, Ovid Densusianu cărora le-a păstrat o vie amintire, specializându-se doi ani în Germania, având o cultură ce acoperea deopotrivă filosofia ca și literatura universală, Tudor Vianu a fost unul din cei mai competenți și mai profunzi exegeți ai literaturii române. Contribuțiile sale la înțelegerea specificului literaturii noastre (**Arta prozatorilor** ocupând un loc proeminent) sunt contribuții cu caracter definitiv fără de care nu putem înțelege nici evoluția ei, nici pe marii ei scriitori. Îmi aduc aminte de cursurile sale: ori de câte ori urmărea evoluția unui motiv, a unei teme, a unei tipologii umane de-a lungul istoriei universale, Tudor Vianu ne cerea să ne oprim și asupra prezenței în literatura română. Eminescu, Caragiale, Creangă, Panait Cerna, și nu numai ei, erau invocați într-o filiație care cuprindea nume de referință ale culturii universale, accentuându-se originalitatea gândirii și a stilului lor.

Opera lui Tudor Vianu demonstrează că între cultura națională și cea universală există o relație de interdependență fecundă și nicidecum una care să ne situeze într-un con de umbră sau să ne creeze un complex de inferioritate. Omul de cultură universală care a fost Tudor Vianu n-a manifestat nici cel mai mic semn de snobism, de suficiență și de dispreț față de valorile culturii noastre. Contribuțiile sale la cunoașterea opereii lui Eminescu, Ion Barbu, a curentului junimist, a multor altor scriitori clasici și contemporani sunt fundamentale și, fără să le cunoaștem, riscăm să avem o perspectivă incompletă asupra lor.

De aceea, ar fi necesar ca ele să fie retipărite, deoarece ediția în paisprezece volume a operelor lui Tudor Vianu, tipărită de Editura "Minerva" a devenit o adevărată raritate.

A îndemna tineretul să cunoască opera acestui intelectual, care timp de mai multe decenii și-a făcut din slujirea culturii românești sensul vieții sale, a celui pentru care catedra universitară reprezenta un adevărat sacerdoțiu, este o datorie morală. Această operă reprezintă deopotrivă o cale a cunoașterii temeinice, profunde, lipsită de orice improvizație, dar și un reper moral. Ambele atât de necesare astăzi.

CĂRȚI NOI LA EDITURA FUNDAȚIEI „ROMÂNIA DE MÂINE“

**INTEGRAREA EUROPEANĂ
PRIORITATE
ÎN POLITICA EXTERNĂ
A
ROMÂNIEI**

COORDONATOR
VALENTIN LIPATTI

EDITURA FUNDAȚIEI „ROMÂNIA DE MÂINE“

Volumul abordează problema integrării europene, ca o prioritate a politicii externe românești. La solicitarea Fundației „România de Măine”, eminenți specialiști în domeniul relațiilor internaționale și-au adus contribuția la realizarea acestei cercetări. Studiile lor se referă, în primul rând, la principalele structuri europene și euro-atlantice, din care România face parte, sau la care are un statut de asociere (OSCE, Consiliul Europei, NATO, Uniunea Europeană, Uniunea Europei Occidentale).

Emil Bălan

**Prefectul
și prefectura
în sistemul
administrației
publice**

EDITURA FUNDAȚIEI „ROMÂNIA DE MÂINE“

Studierea rolului administrației publice locale, în cadrul sistemului nostru constituțional, a conexiunilor și interferențelor acestora cu administrația publică centrală, devine importantă atât din punct de vedere teoretic, cât și practic. Lucrarea este o contribuție la elucidarea raporturilor administrației statale cu cea locală, văzute din perspectiva instituției prefectului și a prefecturii, a locului și rolului acestora în sistemul administrației publice.

STILIU MĂNESCU
SEMINA IRIJA LIEBSONSKY ILENA ANEBRINA DIE

**PRACTICA
IGIENEI
MEDIULUI**

EDITURA FUNDAȚIEI „ROMÂNIA DE MÂINE“

O prezentare amplă și exactă a elementelor poluante din factorii de mediu, elemente care constituie preocuparea de bază a igienei mediului în toată lumea.

UNIVERSITATEA
SPIRU HARET

PROF. UNIV. DR. GH. OPRESCU

**MATEMATICI
PENTRU ECONOMIȘTI
- Partea I-a -**

EDITURA FUNDAȚIEI „ROMÂNIA DE MÂINE“
București 1996

Cartea cuprinde: elemente de algebră superioară cu aplicații în economie; elemente de analiză matematică economică; modelarea dinamicii proceselor economice; elemente de teoria probabilităților și statistica matematică.

Activitățile din spațiul economic, pentru agenții economici individuali sau pentru un ansamblu de agenți economici ce se constituie într-o ramură sau subramură de activitate, sau pentru totalitatea lor, la nivelul spațiului economic național, pot fi analizate, urmărite și optimizate numai prin aplicarea unor metode și tehnici moderne, într-o concepție de abordare sistematică, în care instrumentul matematic joacă un rol foarte important.

UNIVERSITATEA „Spiru Haret”

NICOLAE OPRESCU

**CAIET
DE
PRACTICĂ PEDAGOGICĂ**

EDITURA FUNDAȚIEI „ROMÂNIA DE MÂINE“
București, 1996

FUNDAȚIA ROMÂNIA DE MÂINE
UNIVERSITATEA SPIRU HARET
FACULTATEA DE MUZICĂ

IOAN D. CHIRESCU și VICTOR GIULEANU

SOLFEGII

Ediția Facultății de Muzică de Măine
București 1996

Compozitorul Ioan. D. Chirescu s-a impus în literatura muzicală de specialitate prin lucrările sale corale ca piese de nuanță românească, folclorică, patriotică, cultivând dragostea de patrie, de neam.

Ca profesor de teorie și solfegiu la Conservator, a aplicat o metodă directă, dând elevilor săi, ceea ce este absolut necesar profesiei de muzician.

Cursul SOLFEGII, scris împreună cu profesorul Victor Giuleanu, prezintă în mod succint bazele teoretice ale solfegiului.

Cursul, după o seamă de ample preliminarii teoretice, abordează cu deosebită competență o tematică la obiect situată într-un spațiu cuprins între problemele tonalităților și cele ale ritmicii. Interesante și instructive pentru studenți sunt prezentările făcute modurilor antice grecești, celor medievale gregoriene și bizantine, și stilului modal românesc.

OLIMPIAN UNGHEREA

Scară către infern

EDITURA FUNDAȚIEI „ROMÂNIA DE MÂINE“

ÎNȚELESURILE ȘI DETURNĂRILE SOCIETĂȚII CIVILE

(Continuare din pag. 1)

Evenimentele din 1989-1990 din Europa Centrală și de Est, marile răsturnări sociale, cu impact internațional mai larg, au readus în discuție, pentru analiștii sociali, dar și pentru opinia publică reflecțiile asupra rolului și funcțiilor societății civile.

Astfel, încă din 1990, preluând drept titlu al unei cărți scrise pe baza observațiilor directe în zonă, o sintagmă a strigătelor, protestelor sau aspirațiilor exprimate public în orașele Europei Centrale și de Est, "Noi suntem poporul", englezul Timothy Garton Ash dădea expresie unuia din sensurile acut resimțite ale construirii și afirmării societății civile. El scria astfel că "trebuie să existe forme de asociere, naționale, regionale, locale, profesionale care să fie benevole, autentice, democratice și, în primul și în ultimul rând, să nu fie controlate sau manipulate de către partid sau de către stat. Oamenii trebuie să se comporte cetățenește; asta înseamnă apreciere principială, cu toate "câștigurile" în privința afirmării în țara noastră a societății civile, a unora dintre formele ei de expresie, s-au produs și deturnări ale acesteia, semnalându-se comportamente sociale unilaterale, deformante,

negative. În acest sens, dezbaterile din ultimii ani în cadrul Fundației "ROMÂNIA DE MĂINE" au semnalat că "deși s-au organizat un mare număr de sindicate, de alte organizații profesionale și civice, o parte dintre ele au intrat ori s-au manifestat sub tutela unor influențe politice, din interior și din străinătate. Funcționând ca un fel de opoziție politică, mai mult sau mai puțin mascată, unele structuri și organisme ale societății civile au acționat și acționează în dauna echilibrării vieții democratice și satisfacerii unor interese juste, reale ale diferitelor categorii socio-profesionale. Spre exemplu, mișcarea sindicală este departe de a se fi structurat coerent, iar dialogul sau parteneriatul social guvern-patronat-sindicate are o funcționalitate minimă, se realizează mai mult sub presiuni revendicative preponderent salariale, prin desconsiderarea relațiilor obligatorii cu obiectivele dezvoltării, modernizării și creșterii randamentului producției și muncii și, implicit, prin ignorarea intereselor naționale. Alte organizații profesionale, culturale, civice se păstrează într-un anumit izolaționism ori sectarism, după cum, în unele cazuri, mai ales în sfera culturii și științei, asemenea componente necesare ale societății civile se complac într-un elitism

steril, se declară "apolitice", dar se amestecă zi de zi în politică, luptând cu închipuite "stafii" ale trecutului și practicând un fel de "tabula rasa" ori etichetări globaliste față de creații și personalități ale culturii naționale".³⁾

S-ar putea spune, asemeni lui Ralf Dahrendorf, că oricum, "în cazul societății civile este vorba deci despre haosul creativ (subl.ns. - A.B.) al numeroaselor organizații și instituții protejate împotriva acaparării de către stat ..., de societate în genere, dar în același timp de mai mult decât spune noțiunea neutră și generală de societate" (p.58-59).

În concepția lui Dahrendorf și a altor analiști care și-au "reaprin" reflectoarele analitice, direcționându-le către societatea civilă, problema esențială care se pune nu este nici aceea de a reface istoricul unor concepte, nici de a dezvolta teoria de dragul teoriei; important este de a găsi căile concrete către o reală și diversă societate civilă susținută de simțul cetățenească al tuturor membrilor săi. Aceasta presupune însă a descifra și pune în evidență trăsăturile importante, factorii democratici de legitimitate și relevanță ai societății civile ideale, dar și reale.

1) Ralf Dahrendorf, **Conflictul social modern. Eseu despre politica libertății**, Humanitas, București, 1996, p.58. În continuare trimiterele vor fi menționate în text.

2) Timothy Garton Ash, **We the People**, Granta, Penguin, London, 1990, p.147.

3) **Starea națiunii. 1918-1996**, Editura Fundației "România de Măine", 1996, p.102-103.

DE CE GOȚII ȘI-AU SPUS GEȚI?

(Continuare din pag. 1)

Din istoria goților redactată de Cassiodorus nu s-a mai găsit însă nici un exemplar. Nu putem ști așadar ce a luat din ea Iordanes, mai ales că, după toate probabilitățile, el a introdus și lucruri noi!

Goții au năvălit în Dacia, prin nord-est, la începutul secolului al III-lea, foarte probabil între anii 211-217. Aici ei au dat peste carpi, un trib al dacilor și peste alți daci liberi refugiați din părțile Daciei aflate sub romani. De pe la anul 230, carpii asociați cu goții, cu care se vede că se înțelegeau foarte bine, atacă adesea Imperiul roman, la început prin Dobrogea, apoi și prin alte zone ale Dunării. Aceste atacuri au făcut ca, după luptele din anul 245, împăratul de atunci al romanilor, Filip Arabul, să-și adauge la numele său epitetul glorios de **Carpicus**, pentru că învinsese pe carpi, iar peste doi ani, în 247, să scoată și o monedă cu inscripția **Victoria carpica**.

Atacurile în sudul Dunării se țin lanț. Scopul lor era, pe de o parte, prada, iar pe de alta, afară de ocuparea ținuturilor renumite prin bogăția lor, carpii aveau probabil și dorința de a se răzbuna pentru ceea ce pătiseră prin ocuparea Daciei de Imperiul roman. În legătură cu acest ultim aspect, presupunem că în relațiile dintre ei și goții care par a fi foarte bune nu se putea să nu se vorbească și despre trecutul Daciei din vremea în care ea fusese

independentă. Numai astfel se explică faptul că o serie de nume din timpul perioadei de glorie a Daciei sub Burebista și Decebal au pătruns încă din secolul al V-lea în unele scrieri spaniole, ca aceea a lui Orosius. Ele s-au propagat, după cum se pare, mai ales pe cale orală, adesea din amintiri trecute din generație în generație. Despre evenimentele care au avut loc între cele două secole și mai bine de la contactul inițial dintre carpi și goți se putea afla într-o oarecare măsură și prin scris. În această privință e de menționat remarca lui Al. Busuioceanu referitoare la confuzia lui Iordanes din **Getica** acestuia: "Și cum Iordanes a folosit, în mod evident, și izvoare gotice, nu știm dacă scrise sau orale - **fabulae, cantus, cantienes** - pe care el le-a putut cunoaște chiar în patria sa dunăreană, putem spune că **Getica** sa reprezintă în mare măsură o tradiție istorică gotă" [...]. **Op.cit.**, pag.95.

Ultimul aspect al acestei probleme ni se pare a fi strict fonetic. La data la care geții care-și spuneau carpi au intrat în legătură cu goții, orice **g** urmat de **e** se pronunța ca atare, adică **ghetae**, pluralul de la **geta**, alături de **ghete** și, eventual, de **gheti**, alte forme de plural. În greacă, era **ghites**, tot cu **g** nemodificat cu vocala care urma. Era deci ușor să se confunde **gheti** cu **goti**, ultimul atestat ca plural la Orosius.

Nu se știe dacă după anul 376, dată de la care vizigoții părăsesc Dacia sub presiunea hunilor, au

plecat și carpii cu ei, căci de la această dată înainte, nu mai avem informații despre carpi. Foarte probabil că ei fuseseră confunziți cu goții despre care Orosius spunea, cum am văzut, că erau geți.

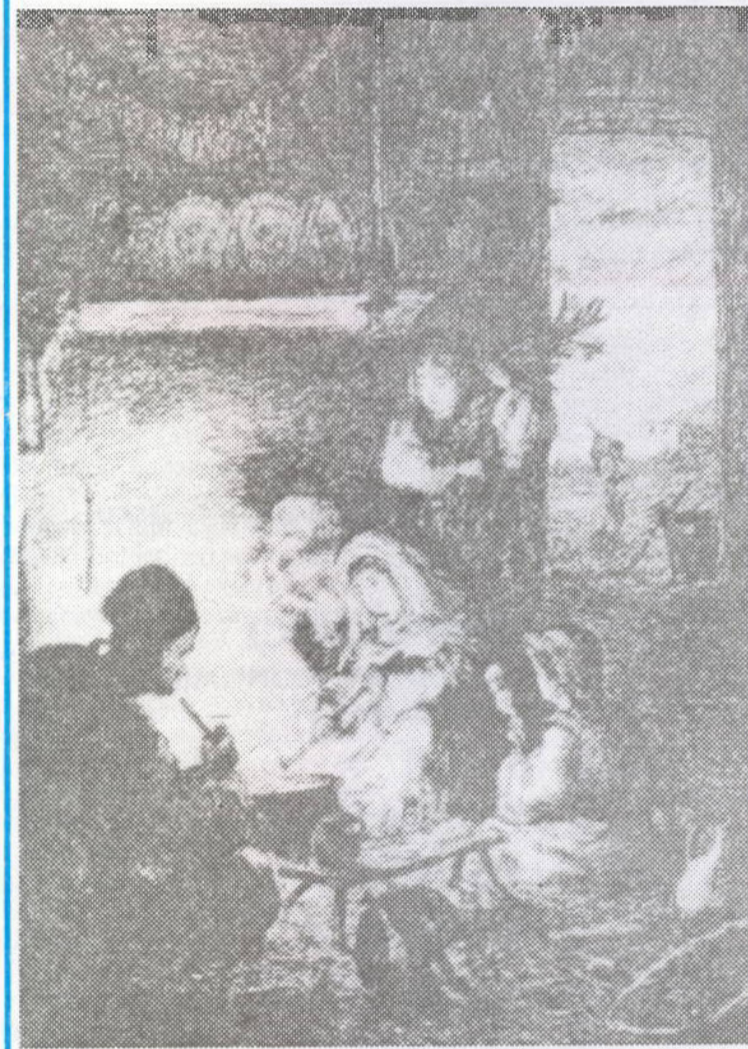
Confuzia pe care o discutăm aici are două cauze principale, una strict formală reprezentând pe **g** urmat de **e**, a doua - de alt tip - asocierea dintre carpi ca geți și goți în nenumăratele lor conflicte cu Imperiul roman. Dacă acest fapt s-a păstrat vreme de mai multe secole în tradiția spaniolă după istoria scrisă de Orosius și încheiată la anul 420, e, între altele, și faptul că goții, veniți în Dacia de est cu două secole mai înainte nu aveau o istorie la fel de spectaculoasă ca aceea a geților-carpi, aliați cu goții împotriva Imperiului roman.

După ce la începutul secolului al V-lea, hunii au ocupat Panonia, apoi au supus populațiile din est, goții, în speță vizigoții din Dacia, s-au îndreptat spre sudul Dunării în nordul Italiei, apoi în Franța de sud și, în cele din urmă, în Spania unde au format regatul vizigot. E foarte probabil că, împreună cu ei, au părăsit estul Daciei și carpii, căci după această dată nu se mai pomenește de ei. În schimb, cum am văzut, în multe scrieri spaniole, apar **geții** ca fiind totuși cu **goții**! Asocierea credem că s-a datorat tocmai vechilor relații dintre carpi și vizigoți. Numai astfel s-ar putea explica mitul spaniol în care goții au fost socotiți geți.

1. Vezi în **Getica** lui Iordanes, republicată în 1986 la Roma, la pag. 5 ș.u., Introducerea lui G.Popa Lisseanu din ediția anterioară, București, 1939.

Theodor AMAN: *Petrecere cu lăutari*

Theodor AMAN: *Adunați la mămăligă*

PRIETENA NOASTRĂ FRANȚA

(Continuare din pag. 1)

În al doilea rând, vizita lui Jacques Chirac a evidențiat necesitatea ca, în planul relațiilor bilaterale, un parteneriat autentic să confere o semnificație majoră dialogului româno-francez prin consultări politice periodice, dezvoltarea și diversificarea rapidă a schimburilor economice și investițiilor franceze în România, cooperarea pe tărâm științific, tehnologic, educativ și, nu în ultimul rând, cultural, impulsivitatea contribuției pe care o țară francofonă

ca România trebuie s-o aibă în cadrul Mișcării francofone ș.a.

În sfârșit, vizita președintelui Chirac a mai dat expresie și determinării Franței de a face din România un partener și un aliat în cadrul instituțiilor europene și euro-atlantice, ca o coordonată indispensabilă a unei Europe democratice, pașnice și prospere. Sunt tot atâtea opțiuni menite să situeze România ca un factor necesar și indispensabil în noua arhitectură europeană, alături de o Franță mai dispusă decât oricând să ne întindă mâna.

Preocupări și punctări în mișcarea ideilor

MICROCOSMOSUL NUMIT
ȘCOALA

Dr. Maria COBIANU-BĂCANU

Institutul de Sociologie al Academiei Române

Școala, alături de familie, constituie principalul factor de formare și modelare umană, mediul primar de socializare, de însușire a normelor și valorilor sociale, a nevoilor și aspirațiilor vieții, fără de care n-ar fi posibilă înălțarea tinerei ființe la exigențele crescânde ale societății. Generic, în evoluția individului, școala este prima instanță în care copilul ia contact cu societatea, se familiarizează cu ea, cu standardele ei. Ea este al doilea microcosmos uman, după cel familial, prin care ființa umană învață să devină om, deprinde "socialul" care are la bază tot "socialul" - așa cum arată E. Durkheim.

Recunoscând că limbajul, societatea și cultura sunt dimensiunile majore ale cosmosului social uman, în același timp, subliniem că prin ele are loc dezvoltarea sensibilității umane și transformarea omului într-o entitate care gândește și vrea, într-o ființă axiologică sau care evoluează și, prin toate acestea, într-un om social.

Omul ca ființă socială nu trăiește într-un Cosmos social¹, într-o societate în general. El trăiește și se construiește în "fragmente" imediate de societate, într-o anume societate bine definită în timp și spațiu, și aceste "fragmente" formează microcosmosurile sale definitorii. Ele consistă din multiple și variate grupuri și organizații care îl prind, îl influențează și îl constrâng în a le respecta normele, valorile și ideologiile pe baza cărora funcționează. Comportamentul său individual este dirijat de ele și, în consecință, modelat după chipul și asemănarea lor.

Școala este, deci, acel microcosmos în care copilul se integrează după un stadiu de 6-7 ani petrecuți în microcosmosul familial, de unde vine cu o anumită "ereditate" educațională și socială ce-l caracterizează pe viață sub expresia: "cei 7 ani de acasă".

În calitate de "candidat" la cultură, individul uman se prezintă la școală nu numai cu zestrea biologică, oferită în dar de părinți la naștere, prin care va manifesta disponibilitate, har sau chiar talent într-o activitate sau alta, ci și achizițiile sociale și culturale ale mediului familial în care a crescut și s-a dezvoltat până la vârsta școlară. Achiziții care pot fi în consens cu ideologia și filosofia școlii sau opuse, dacă el provine dintr-un mediu social viciat.

Ce reprezintă școala pentru candidatul la cultură și socialitate care este elevul? Școala este o instituție cu un regulament, obiective și norme bine stabilite. Este o organizație rațional structurată după interese naționale și statale superioare, în care raporturile elev/profesor - pe verticală și profesori/conducere - pe orizontală sunt clar prescrise în vederea îndeplinirii în condiții optime a obiectivului de instruire și educare a tinerei generații.

Școala realizează simultan funcțiile grupului primar și ale organizației în scopul împlinirii misiunii sale complexe. În calitate de grup primar, între copii se formează relații primare în care ei se înscriu cu întreaga lor personalitate, interacțiunea dintre ei este

directă, sinceră, spontană, liberă, permițând apariția unor sentimente reale care merg până la prietenie. Relații directe, libere și spontane se stabilesc și între elevi și profesori, dar cu respectarea statutului de superioritate al învățătorilor și profesorilor.

Ca grup primar, școala promite și promovează o comunicare profundă și extinsă prin mijloace verbale și non-verbale, precum gesturile, privirea, comportamentul, sentimentele care conduc la similități în atitudini și așteptări. Creșterea comunicării între membrii școlii: elevi/profesorii, elevi/elevi are drept consecință creșterea influențelor pozitive de la profesori la elevi, dezvoltarea unor personalități cu caractere puternice.

Școala care oferă satisfacții personale, deopotrivă, elevilor și profesorilor ei, dezvoltă un avansat sentiment al apartenenței. Cuvântul "noi" folosit frecvent de elevi și profesori este expresia evaluării pozitive a fiecăruia în cadrul grupului și a împărtășirii unei identități comune. Participarea cu succes la sarcinile școlii consolidează conștiința apartenenței la ea, dar și mândria de a face parte dintr-un astfel de grup.

Prestigiul școlii dobândit prin reușitele școlare la învățură în timpul anului, la examene, olimpiade, concursuri se instituie într-un profund suport emoțional pentru elevi și profesori. Cu cât coeziunea grupului crește, cu atât relațiile interpersonale sunt mai cooperante, mai calde, iar satisfacțiile individuale sunt mai profunde.

În acest moment are loc o anumită fuziune a individualităților într-un întreg comun, astfel încât pentru fiecare devine esențială și prioritară viața colectivității și obiectivele ei. **Cu apariția acestei comuniuni de scopuri și intenții individuale și colective, profund trăite de fiecare se poate vorbi de constituirea culturii școlii ca acel aer comun, exprimat în comportamente, norme, valori ce caracterizează elevii și personalul didactic și administrativ al unei școli în realizarea nobilei misiuni de formare cultural-civilizatorie a tinerei generații.**

Identificarea mutuală și simpatia sau bucuria apartenenței la școală prin expresia naturală exprimată "noi" de către personalul școlii și de către elevi confirmă construirea naturii umane, a socialului în cadrul grupului primar ca fel final al culturii școlii.

Cultura școlii - concept sintetic în care semnificăm nu numai rezultatul educației, ci și starea fizică, reală, civilizată a clădirii, curții și împrejurimilor ei - își lărgeste conținutul din perspectiva școlii ca instituție, organizație.

Școala ca instituție are forme de manifestare și reguli prescrise prin regulamente de ordine interioară în care normele impuse de societate se îmbină organic cu cele specifice fixate de conducerea școlii. Ea funcționează în virtutea unor statute și roluri, pe baza unei organigrame în care informația se scurge de sus în jos, de la conducere la

profesori și elevi și se îmbogățește de jos în sus, prin sistemul feed-back, pentru a asigura buna funcționare a sistemului. În cadrul școlii, aspectele formale ale relațiilor profesori/elevi se împletesc armonios cu cele informale pe care le presupune grupul primar ca grup psihologic.

Dacă grupurile primare, metaforic vorbind, mai sunt definite și ca pepiniere de dezvoltare a naturii umane, de cultivare - am spune noi - a omensului din om, atunci școala, în această calitate, are o deosebită semnificație prin direcția socială pe care o dă modelării personalității umane, prin suportul emoțional, afectiv al relațiilor dintre membrii ei și, mai ales, prin modul în care normele și prevederile regulamentare sunt interpretate într-un mod acceptabil, reducând impactul lor dur asupra elevilor, dar mărind, în același timp, eficiența lor.

Cultura școlii ca stil de viață școlară, tip de relații intragrupale și extrașcolare, ca mod de raportare la instituție are un conținut concret de la o școală la alta, de la o perioadă istorică la alta. Ea se făurește în fiecare școală corespunzător cu dăruirea și devotamentul profesorilor și ecoul acestora în viața de elev a copiilor. Un indicator fundamental îl constituie comportamentul elevilor, disciplina lor liber asumată la ore, și, mai ales, în afara lor, în societate, ținuta lor fizică și vestimentară în afara școlii, pe stradă, în mijloace de transport, în instituții și locuri publice.

Principalii purtători ai culturii școlii sunt profesorii și elevii - reflex al efortului educativ al cadrelor didactice, dar și al atmosferei și climatului social general, al epocii istorice în care trăiesc. Perioada de tranziție, cu multiplele ei răsturnări și bulversări a determinat schimbări și în cultura școlii, în general, a fiecărei unități școlare, în special. Libertatea și democrația nu au fost întotdeauna bine înțelese și au degenerat în indisciplina, lipsă de respect și dezordine, absenteism și pierderi școlare reflectate în întâzieri, corigențe, repetențe sau nivel scăzut la învățură. Dar nu pretutindeni. Sunt școli unde tradiția de a învăța cu sârg, de a respecta profesorii, școala și bunurile ei a rămas și se transmite ca o moștenire de preț la fiecare nouă clasă de "boboci".

Indicatorii culturii școlii ar putea fi: 1) nivelul general de pregătire școlară corelat cu nivelul celor mai înalte performanțe - șefi de promoții, olimpici, reușite la examenele de admitere la nivelul superior; 2) modul

JIQUIDI: TUDORICĂ

de comportare al elevilor față de profesori, personalul de serviciu și între ei, în școală; 3) atitudinea față de bunurile școlare, în laboratoare, clasă, școală, curtea școlii; 4) modul de comportare susținută a elevilor în afara școlii, pe stradă, în locuri publice; 5) limbajul elevilor elevat, instruit sau trivial, banal sau chiar sub-cultural; 6) modul de manevrare a tehnicii de care dispune școala, grija și disponibilitatea de a utiliza tehnica de vârf electronică; 7) sistemul de valori și modele culturale pe baza cărora se desfășoară viața de școlar exprimate în dorința de a învăța și de a se realiza în muncă și în viață pentru a deveni specialiști de înaltă pregătire și cetățeni activi în schimbarea progresivă a societății.

Orice școală, indiferent de performanțele la învățură, are un specific, în bine sau în rău, care o caracterizează și care dă un aer comun tuturor membrilor ei, personal didactic/administrativ și elevilor. Este un organism viu, cu propria sa viață, cu propriul său stil de comportare sintetizat în expresia cultura școlii.

Cultura școlii exprimă, deopotrivă, preocupările fundamentale ale elevilor în procesul de învățământ și trăsăturile lor definitorii sub aspect moral - civilizatoriu; nivelul de instruire, de însușire a cunoștințelor și informațiilor și gradul de rafinare a comportamentului ca efect al educației pozitive însușite.

Odată făurită, cultura școlii - indicator sintetic al activității de instruire și educație - are o puternică funcție civilizatorie asupra elevilor ca entități separate și colectivitate și acționează cu forța de coerciție cu care acționează

ideologia fiecărui grup primar asupra membrilor lui. Fiecare nou elev și nouă generație de îndată ce intră în școală trebuie să se conformeze normelor sau "obiceiurilor" statuate de generații în școală, dar, totodată, contribuie la menținerea sau la schimbarea lor în perioada formării.

Având în vedere noile evoluții ale învățământului, modernizarea și dotarea sa cu echipamente de laborator și de calcul din cele mai avansate, este normal să concepem cultura școlii și din această perspectivă, tehnică, pentru a-i surprinde dimensiunea viitoare, fără de care nu mai poate fi concepută școala și elevii ei.

Conceptul de "cultură a școlii" cu variatele sale conotații și multiplele sale componente poate deveni, astfel, un util instrument de lucru pentru cadrele didactice în opera complexă de realizare a procesului instructiv-educativ - la nivelul celor mai înalte exigențe ale dezvoltării naționale și integrării internaționale și de transmitere a moștenirii culturale școlare noilor generații spre beneficiul și innobilarea necontenită a națiunii române. Efectele culturii școlii își lasă amprenta comună asupra tuturor generațiilor, unindu-le într-o familie unică peste timp, sub același generic. De pildă, "Mateiștii" Bucureștiului nu sunt alții decât elevii și profesorii Liceului "Matei Basarab", a cărui faimă are 136 de ani.

1) David Krech, Richard S. Crutchfield și Egerton L. Ballachey, *Individual in society - A textbook of social psychology*, 1962, McGraw - Hill Company, Inc. New York, San Francisco, p.383.

REVISTA

OPINIA

națională

Tiparul executat de

TIPOGRAFIA

FUNDAȚIEI "ROMÂNIA DE MÂINE"

TEHNOREDACTARE COMPUTERIZATĂ:

Carmen ZAHARIA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Palatul Sporturilor și Culturii, Parcul Tineretului, Sector 4

Revista se poate procura prin abonament sau, direct, de la sediul redacției.

Costul unui abonament trimestrial este de 3600 lei. Plata abonamentelor se face prin mandat postal sau dispoziție de plată pe adresa: Fundația "România de Mâine", Palatul Sporturilor și Culturii, Parcul Tineretului, Sectorul 4, București, Cont 451.00.972-B.C.R.-S.M.B.

Telefon: 330.68.45.

Reproducem din „Jurnalul Național”* interviul prof.dr.H.C.Ioan Pop De Popa, membru al Academiei de Medicină București

Prof.dr. Ioan Pop De Popa: „Pacientului nu poți să-i spui că la ora când s-a predat boala lui ai lipsit de la curs”

Mergând pe linia de a oferi opiniei publice și actualilor parlamentari propuneri concrete de reglementări ale celor mai urgente probleme ale economiei și vieții sociale, prezentăm următoarea convorbire cu prof.dr. H.C.Ioan Pop De Popa, membru al Academiei de Medicină și prim-vicepreședinte al Partidului Umanist din România.

Domnule profesor, ce părere aveți despre tineretul nostru universitar?

- O părere excelentă. Viitorul unei țări este asigurat de capitalul tânăr, care pe parcurs se maturizează și realizează inserția socio-profesională dorită. Din păcate, ca urmare a nerealizării unor aspirații, acești tineri se stabilesc în alte țări - „ubi bene ibi patria” - noi pierzând reale valori potențiale în care s-au investit muncă, energie și fonduri bănești. Unde este grija față de generația tânără? Nu este mai normal să-i canalizăm în direcția dorită de ei pentru formarea lor? Familiile acestora sacrifică bani, rupându-și dumișorul de la gură pentru a-i școlariza, mai ales la facultățile private, în speranța realizării lor socio-profesionale. Fiecare părinte dorește să-și vadă copiii realizați mai bine ca el. O problemă asupra căreia factorii abilitați ar trebui să dea o soluție, mai ales că nu sunt puțini în aceste situații. Nu este întâmplător că președintele SUA, Bill Clinton, a acordat 50 miliarde de dolari SUA din buget pentru susținerea și dezvoltarea învățământului american. Și noi ce facem? Punem piedici de tot felul acestor tineri încă dormici de a învăța.

Ce părere aveți, învățământul medical de stat corespunde „cerințelor actuale”?

- În general, putem spune că „Da”, corespunde, cu anumite rezerve. În decursul anilor muncii în învățământul superior medical am avut ocazia să desprind anumite concluzii. Dacă ar exista alt sistem, „sistemul continuu”, cum a fost în tradiția clasică a școlii românești, ar fi bine. Actualul sistem, modular este intens criticat de studenți, fără însă a avea curajul să o spună. Acest sistem, poate bun din punct de vedere al concepției, dar aplicat incorect, duce la suprapuneri în perioada examenelor față de discipline așa-zise minore. Acestea, foarte importante de altfel, sunt lăsate la sfârșitul modului, ca niște anexe, când studenții trebuie să învețe pentru examenul din modul, și ca urmare nu frecventează aceste discipline, la cursuri sau lucrări. Acest fapt generează lacune mari și de neiertat în bagajul lor de cunoștințe. **Pacientului nu poți să-i spui că la ora când s-a predat boala lui ai lipsit de la curs sau lucrări.**

Studentul trebuie să aibă acces la bolnav, la aparate, la asistare, la diverse proceduri chiar în sala de operație etc., lucru la care încă suntem deficitar. Ar necesita o mai intensă folosire a metodelor audio-vizuale și informatică. Se afirmă de către unii că studenții pot defecta aparatele cu care lucrează. E posibil, și mai ales în actuala lipsă de bani ar fi o tragedie. Argumentul, în opinia mea, nu stă în picioare; un aviator care învață să piloteze, pentru frica de a nu cădea cu avionul, să nu fie lăsat să se antreneze? Cadrul didactic (asistentul) trebuie să-și asume această răspundere.

În anul 1993, am primit pentru Centrul de Chirurgie Cardiovasculară SĂMBĂTĂ/DUMINICĂ, 22/23 FEBRUARIE 1997

Fundeni București, prin USAID HUMANA din Spitalul Audubon Louisville Kentucky SUA, o donație în aparatură nouă în valoare de trei milioane dolari pentru operații pe coronare. Americanii mi-au solicitat, în revers, să plece în SUA 15 persoane din clinică, care s-au antrenat două luni fiecare pe profilul lui să știe lucră cu aceste aparate. Când aparatele au sosit la noi în spital, oamenii le-au pus în funcțiune și au lucrat cu ele din mers. Este o problemă de optică, de dorință responsabilă și finalizare corectă a unor activități. Ca urmare, operațiile coronariene (ce previn sau corectează sechelele infarctului de miocard) sunt astăzi la noi operații zilnice. Facem abstracție de faptul că o astfel de operație în străinătate costă între 25-35.000 dolari SUA.

Considerați util învățământul privat?

- Pornind de la faptul că în Constituție este stipulat la art.32, paragraful 5, că învățământul particular este prevăzut a funcționa conform legii, el este util și legal. Și așa spune că azi e mai util ca oricând, având în vedere pierderile mari ce se înregistrează și se vor înregistra în capitalul medical. Chiar crescând cifra de școlarizare la facultățile de stat spre exemplu, și așa excesiv de mare, aceștia vor deveni lucrativi abia peste 6-10 ani. Până atunci ce vom face? În revers, neglijăm studenții de la facultățile private (unele) care au ajuns la licență? Sunt de acord că aceste facultăți sunt prea multe. Dar menținerea oficială a 3-4 facultăți, care au condiții, pe toată țara, se impune. Nici una din ele nu are un număr mai mare de 350 de studenți în total. Toate facultățile ar totaliza un număr egal de studenți cât într-un an de studiu la facultatea de stat.

Oare România este un stat atât de bogat să ne dea mâna să rebusăm un capital intelectual tânăr și de valoare?

- Să nu uităm că numărul acestor studenți la toate profilurile este de ordinul zecilor de mii (85.000 la învățământul privat și 160.000 a celor de la stat). Tinerii care doresc să studieze trebuie lăsați să o facă în interesul lor și al colectivității. Sunt unele voci care spun: Da! Dar nu medicina! (CNEAA). În replică, alții spun: De ce? În opinia mea este o eroare în condițiile în care baza materială a unora din aceste facultăți private e bună, dotările în aparatură sunt bune, bazele clinice există, iar cadrele didactice sunt de cea mai bună calitate, provenite tot de la stat, majoritatea atestate în învățământul universitar de stat. **Atunci nu văd care e problema.** Cât privește frecvența și participarea la procesul didactic al acestor studenți, ea este de 90%, notele la examene bune și foarte bune. Se invocă elementul responsabilitate în practica medicală. Da, de acord, responsabilitatea este la fel peste tot cu cei care construiesc un bloc, construiesc un pod, o mașină, conduc un mijloc de transport, conduc în instanță un proces sau alte prestații unde accidentele pot fi colective. Există un examen de licență, care trebuie să fie suveran

și sever, să-i departajeze riguros, conform pregătirii lor profesionale. Condițiile de susținere ale acestuia, a dreptului de participare, să nu fie însă îngrădite, iar în condițiile de nepromovare e vina lor. Planul de învățământ și programele analitice să fie egale între facultățile de stat și private. De exemplu, la „Spiru Haret” (Facultatea de Medicină) sunt condiții similare ca la stat. În cadrul controlului efectuat de Comisia de Medicină a CNEAA, cu prilejul vizitei din octombrie 1995, însăși Comisia, condusă de prof.univ.dr.Leonida Gherasim, a cărui meticulozitate e cunoscută, a constatat că la **Facultatea de Medicină de la Universitatea „Spiru Haret” normarea este conform prevederilor legii, peste 70% din posturi sunt acoperite cu cadre didactice titularizate în învățământul superior de stat, după normele legale, iar peste 30% dintre acestea sunt profesori și conferențieri.** Mai concret, la data respectivă, din cele 56 de posturi didactice existente în statutul de funcționare al facultății, 52,75 posturi erau ocupate cu cadre didactice titularizate ceea ce reprezintă 96%. Dacă nu se iau în calcul cadrele care au depășit vârsta de 70 de ani (șase posturi), atunci procentul cadrelor didactice titularizate rămâne de 82%, deci depășește cu mult procentul de 70% stabilit de Legea 88/1993.

Capitalul de cadre bun, bazele clinice bune, dotările bune, atunci care este problema?

- În acest context, apare de neînțeles decizia CNEAA, avizul favorabil al fostului ministru al învățământului și hotărârea fostului guvern, de autorizare a unor facultăți particulare de medicină din provincie, centre în care nu au existat și nu există clinici universitare, nu există nici cadre locale titularizate în învățământul superior medical. Cum se poate explica faptul că, în principalul centru medical al țării, Bucureștiul, cu recunoaștere internațională pentru clinicile și specialiștii de nivel mondial, nu poate fi autorizată o facultate particulară de medicină, care dispune de cadre didactice și de condiții materiale cel puțin egale cu Facultatea de Medicină de stat din București? Dacă luăm în considerare că, la începutul acestui an universitar, în București, încălcând art.20 din Legea 88/1993, s-a interzis cadrelor didactice titularizate să desfășoare activitate didactică la facultățile particulare de medicină, este clar că nu se dorește învățământ superior medical privat în București și că hotărârile CNEAA cu privire la învățământul particular de medicină se bazează pe criterii subiective. Acestor cadre și așa slab plătite nu li se permite un venit legal realizat în timpul lor liber. Cred că este o flagrantă încălcare a drepturilor omului. Fosta conducere de stat a tolerat aceste abuzuri. Suntem curioși ce măsuri va lua noua conducere de stat cu calificare universitară și, mai ales, ministrul învățământului față de aceste probleme. Pentru a crea decalaj între studenții de la stat și de la facultățile private, în mod abuziv s-a dat dispoziție ca studenții de

la facultățile private să nu aibă acces în spitalele Ministerului Sănătății, deși există spații suficiente, în perioadele când studenții de la stat nu desfășoară activități. Lăsăm la o parte faptul că accesul se face pe bază de contract plătit și spitalele își completează în acest mod fondurile bănești și așa foarte modeste la ora actuală. Toate cele relatate mai sus se petrec sub ochii noștri. Nimeni nu are curajul de a dezvălui aceste abuzuri, în condițiile în care **un mare număr de medici au emigrat, alții au intenția să o facă în grup, alții au ieșit în practică privată, sau alții s-au angajat la firme private, părăsind asistența medicală.** Toate cele de mai sunt o reflectare a condițiilor de muncă precare și a proastei salarizări.

Aveți propuneri referitoare la cele prezentate?

- Da, ar fi foarte multe, dar mă voi referi doar la câteva.

a) Autorizarea funcționării învățământului superior medical particular în București (3-4 facultăți) completat cu un an de stagiatură în unități de stat.

b) Să se pună de acord neconcordanța dintre Legea 88/1993 - lege tehnică pentru autorizarea și acreditarea instituțiilor de învățământ particular - cu Legea 84/1995 (Legea învățământului).

c) Înființarea la Ministerul Învățământului a unui birou de contencios administrativ pentru rezolvarea litigiilor în ceea ce privește învățământul particular, raportul acestuia cu CNEAA, cu studenții și absolvenții. Toate acestea sunt realități existente de care nu mai putem face abstracție. De asemenea, înființarea la Ministerul Învățământului a unei direcții generale a învățământului superior medical în cazul în care va rămâne în structura acestui minister.

d) Înființarea Consiliului rectorilor din învățământul privat și a Ligii studenților de la învățământul particular cu scopul de a susține și apăra mai eficient drepturile acestora, toate cu sediu, dotare, logistică, statut și cu bună colaborare cu alte organizații studențești.

e) Suspendarea examenelor filtru de selecție considerate ilegale. În funcție de rezultatele obținute la examenul de licență (care este și el un filtru) să se ia în considerare necesitatea lor. După obținerea licenței, studenții de la învățământul privat să facă un an de stagiată cum au făcut mai de mult și cei de la stat, pentru îmbunătățirea pregătirii lor practice.

f) Consider oportune noi numiri în CNEAA, introducând în acest organism academicieni, oameni de știință, cu state de funcțiuni universal recunoscute.

g) Analizarea de către o comisie a Parlamentului a activității acestui organism. Ar fi de dorit ca funcția de președinte al CNEAA să fie unică și incompatibilă cu alte funcții de conducere în învățământul de stat, pentru a putea supune acreditării toate facultățile, inclusiv cele de stat, neautorizate și neacreditate până în prezent.

h) Pentru stimularea activității științifice în diverse specialități propun ca să se acorde ca în trecut, indemnizații pentru titlurile științifice de **doctor în**

științe, doctor docent, doctor honoris causa și de membru al Academiei de Medicină. Toate acestea au fost desființate de regimul comunist și rezultatele se văd în dezinteresul multor medici în ce privește obținerea unor asemenea titluri.

Totodată, pentru a nu demonetiza Academia Română, cel mai înalt for al spiritualității române, să se retragă titlatura numeroaselor instituții sau societăți, care în mod abuziv s-au intitulat Academii (Academia de biliard, Academia de popice, sport etc. etc.). Consider că ar fi o repunere în drepturi absolute a acestei titlaturi.

i) Facultățile private să-și adapteze planurile de învățământ și programele analitice cu cele de la învățământul de stat.

j) Să se stopeze discriminarea anticonstituțională și a drepturilor omului făcută facultăților de medicină privată prin interzicerea:

. predării de ore de curs, lucrări practice, stagii de către cadrele didactice de la facultățile de stat prin cumul în timpul lor liber;

. accesului în spitalele și spațiile de învățământ ale Ministerului Sănătății pentru facultățile private, care vor fi închiriate prin contract în perioadele când nu sunt activități la stat. Având în vedere situația foarte grea a spitalelor, lipsa mare de fonduri, în prezenta economie de piață, ar fi cinstit ca și facultățile de stat să plătească chirie pentru spațiile folosite. În fond, provin din alt minister care are fonduri în bugetul propriu pentru aceste cheltuieli.

k) Revizuirea dublei subordonări, idee moștenită de la cabinetul II al CC al PCR, privind învățământul medical, care să treacă la Ministerul Sănătății. La Ministerul Învățământului nu există nici măcar o direcție generală a învățământului medical cum era odată, în prezent răspunzând de el un medic (fizician).

l) La autorizarea și acreditarea facultăților private să se țină seama corect de îndeplinirea parametrilor ceruți de lege (nu ca până în prezent) și de recunoașterile internaționale ale acestor universități. **Nu cerem rabat la calitate;** dimpotrivă, dar în condiții de drepturi egale și competiție corectă.

m) Aprobarea construirii de campusuri universitare pentru care unele universități au bani. Neobstrucționarea obținerii legale de teren intravilan din domeniul public al Primăriei București, cât și derularea firească a autorizațiilor necesare. Din moment ce vindem terenurile străinilor, nu văd contraindicația acestor aprobări date și pentru românii noștri. Acest lucru este cu atât mai necesar cu cât sunt cunoscute condițiile precare de locuit în căminele studențești de stat mediatizate în televiziune.

În cadrul Partidului Umanist din România au luat ființă zece departamente care monitorizează principalele sectoare ale societății românești. Între acestea există și Departamentul pentru Instituții Academice, Învățământ Superior și Sănătate, în care periodic vom analiza probleme specifice. Principalele observații și concluzii le vom aduce la cunoștința opiniei publice și Parlamentului României, în spiritul prezentului material.

Claudia BRANEA